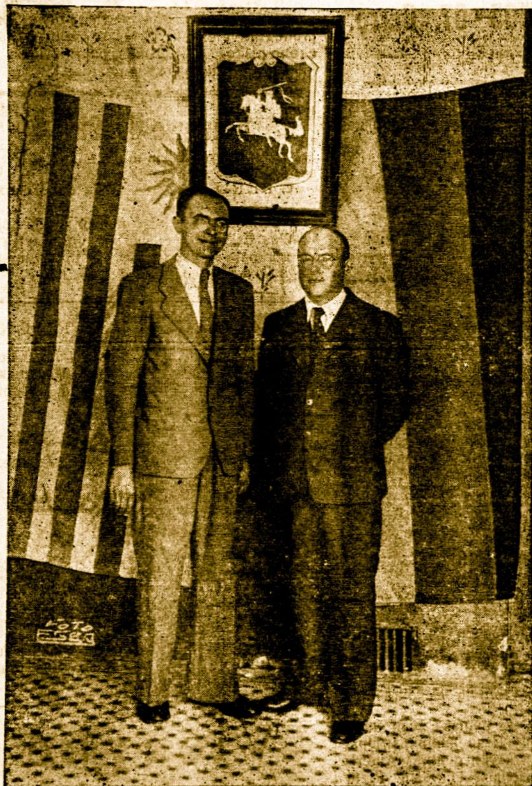
Laisvoji Lietuva

LITUANIA LIBRE

Nr. 15

— Laisvosios Lietuvos — redaktorius Julius Jazauskas (kairėje) ir svetys iš Buenos Aires, gerb. rašytojas K. Čibiras, Vasario 16-sios minėjimo proga nusitraukę — Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos — patalpose.

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Žukelio kinas Urugvajuje

c. Grecia 1105 - 07. Cerro.

Tel. 22 - 11 - 25

Filmos:

Visuomet paskutinės laidos, meniškiausios ir aukštos kokybės. Daugumos lietuvių ir kitataučių gausiai lankomas kino teatras.

- MARGUTIS -

Vienintelis muzikos, dainų, rimtų, naudingų skaitymų ir sveiko jumoro, lietuvių kalboje išeinantis Amerikoje žurnalas.

Jį redaguoja, žinomas mūsų kompozitorius Antanas Vanagaitis ir metams tekainuoja tik 2 doleriai. Paprašykit savo gimines Amerikoj, kad jie jums užprenumeruotų taip naudingą ir gausiai iliustruotą žurnalą.

— M a r g u t i s —

6755 South Western Avenue.

CHICAGO, Ill.
U. S. A.

- Amerika -

Jungtinių Valstybių Lietuvių Savaitraštį.

Kas savaitė gausite nemaža žinių apie lietuvius visame pasauly. Rasite įdomių straipsnių ir pasiskaitymų. Prašykit gimines Amerikoje, kad jums užrašytų ši laikraštį. Pietų Amerikos šalyse metams 3 doleriai.

— A M E R I K A —

222 So. 9 Str.
Brooklyn 11, N. Y.
U. S. A.

Krautuvė - Baras

V i k t o r o K u č i a u s k o

c. PRUSIA 1851, kampas BOGOTA

Telefonas: — 22. 13. 26. —
Villa del Cerro.

Didelis pasirinkimas visų rūšių maisto produktų. Vietos ir užsienio gėrimai. Kainos ekonomiškos. Lietuviškas patarnavimas Lietuviams nuolaidos.

Krautuvė ir Baras

J o n o G r a m o š a u s k o

c. PERÚ 1992. — Villa del Cerro.

Pirmos rūšies visi maisto produktai ir šviežios daržovės bei vaisiai. Vietos visų rūšių gėrimai Pigios kainos. Skubus ir sąžiningas patarnavimas. Persitikrinkite.

ANELĖ RAULUSKEVICIENĖ

Didelio pasirinkimo, pigių kainų bei mandagaus patarnavimo, visų rūšių maisto produktų krautuvė. Lietuviai prašomi užeiti persitikrinimui.

Calle BOGOTÁ 3217. — CERRO.

Pr. Riboko ir Aizersteino

Meniškų Odos Išdirbinių

Fabrikas

calle RIO BRANCO 1102.

Visoki meniški odos išdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. Lietuviams daromos specialės nuolaidos.

Vienybė

Įdomiausias, plačiai skaitomas, Jungtinių Amerikos Valstybių savaitraštis. Vienybę redaguoja poetas Juozas Tysliava. Metams tekainuoja tik $ 3,50 amerikoniško dolerio.

— V i e n y b ė —

412 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
U. S. A.

LAISVOJI LIETUVA

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año) II | Montevideo, Kovas - Marzo 1946 | Nr. 3 (15)

K. Verax

Como los Soviets provocan el exterminio de las naciones

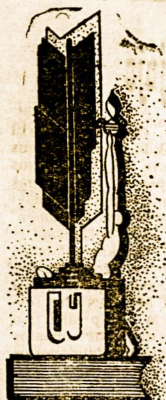
Sobre el fondo de la tragedia de la segunda conflagración mundial, junto con otras desgracias y penurias de la Humanidad, cabe ser mencionado separada y des ecadamente el traslado de habitantes en masa. Ya desde su primer instante el régimen soviético en Rusia destacóse por el incontemplativo envío de un lado a otro de los habitantes y el rápido crecimiento de los campos de concentración. Al ser firmado el 23 de Agosto de 1939 el famoso tratado entre Molotov y von Ribbentrop, la práctica de la deportación humana fué unificada por ambos regímenes totalitarios, y algo más tarde se convirtió en «normal» fenómeno europeo.

Quienes fueron previstos para deportar y cómo fué llevada a cabo dicha operación durante el año 1941 en la Lituania ocupada por los bolcheviques, demuéstrase patentemente en el documento oficial del comisario del Kremlin, Serov. Las listas llegadas a manos de la Cruz Roja Lituana muestran que la mitad del pueblo lituano habia sido condenado a la diseminación en las extensiones dilatadas de la Unión Soviética, En la primera pavorosa caza del hombre de la primavera de 1941, enkavedistas capturaron a cerca de 45.000 lituanos y, en vagones de carga tapiados, los mandaron más allá de los Montes Urales. Cuando dichas victimas, sin que pueda llegarles ni la ayuda de la Cruz Roja Internacional, apáganse ignoradamente una tras otra en las desoladas estepas siberianas, los enkavedistas, vueltos por segunda vez a Lituania, comenzaron nuevamente el verano de 1944 la caza total del hombre con vistas a aumentar las víctimas hacinadas en los campamentos de concentración y lenta muerte.

Para la persona criada en una atmósfera de humanismo y cultura le resulta completamente incomprensible e inadmisible destrucción humana de tal índole. También el gobierno soviético sabe esto, por lo cual encubre estas deportaciones con el velo de la legalidad. Los comisarios moscovitas obligaron en el otoño de 1944 a la república «soviética» de Lituania a que firmara un acuerdo de intercambio de poblaciones con el gobierno polaco de Lublin compeliendo, además, a este último, a firmar similar convenio con la URSS. De conformidad con dichos acuerdos, los habitantes de los mencionados países pueden «voluntariamente» trasladarse a Rusia. y los rusos a Lituania, Polonia y Rumania.. La palabra «voluntariamente» es aquí una simple burbuja o globo destinado a producir una cortina de humo frente a la vista mundial. Es inconcebible ninguna acción ciudadana libre en la despótica dictadura soviética Allí la población es trasladada de un punto a otro, y hasta los viajes locales de todo individuo en particular son regulados conforme al criterio del Estado.

Ahora, en las regiones ocupadas por el ejército rojo, el objeto del traslado de los habitantes es la eliminación del elemento patriótico, que está siendo suplantado por el asiático e indudablemente prosoviético.

(Continuará)

— Lituania Libre —
REVISTA MENSUAL de Ciencias, Artes y Letras
Rio de Janero 4001, CERRO

EDITADA por la ASOCIACION CULTURAL URUGUAY - LITUANIA
Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personería Jurídica — en el año 1941 —

Organo oficial y propiedad intelectual de la misma. Impresa en la Imprenta Fortaleza
Redacción, Administración e Imprenta
Rio de Janeiro 4001 — Cerro —

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347. Cerro

Administrador
Pedro Korkuzas
Rio de Janeiro 4001
Cerro

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U
Argentinoj $ 4 00 Ar.
Amerikoje $ 2 dol.
Perlaidas siųsti administratoriaus vardu.
Raštus siųsti redakcijos vardu.

— Lituania Libre —
Rio de Janeiro 4001
Cerro. Montevideo.
Uruguay.

Didingai Paminėta Vasario 16-ji Urugvajuje

Patriotinė Urugvajaus lietuvių kolonija, šiemet kaip dar niekad gražiai ir didingai paminėjo Vasario 16-ją, arba Lietuvos nepriklausomybės 28 metų sukaktį, surengtą «U. L. Kultūros Draugijos» ir jaunimo organizacijos «Vytis», kuri įvyko šeštadienį, vasario 16 d. š. m. erdviose teatro «Selecto» patalpose, c. Grecia 1105, Montevideo.

Kad pakenkus patriotiniam minėjimui, lietuvių tautos pardavikai ir raudonosios diktatūros garbintojai, tyčia darė parengimus dviejose vietose veltui, bet abiejose vietose netikėtinai pradegė. Švarioji lietuvių visuomenė ima skirti nuoširdžiai dirbančius Lietuvos laisvei padorius lietuvius, nuo lietuviškai kalbančių Maskvos pastumdėlių, kurie ligotai džiaugiasi, kad rusai pavergė Lietuvą ir žudo nekaltus mūsų brolius. Gal ir todėl, abu jų parengimai tesurinko apie 25 lietuviškai kalbančius ruskelius, kai tuo tarpu, «U. L. Kultūros Draugijos» minėjime dalyvavo visa rinktinė kolonija. Dar toli prieš pradėsiant programą, erdvios teatro «Selecto» patalpos, laukiamoji salė, bufetas ir teatro prieangis jau buvo užpildyta lietuviais ir vis rinkosi daugiau. Dalyvių tarpe matėsi visi mūsų veikėjai, pramonininkai, biznieriai, intelektualai ir per 600 garbingų lietuvių patriotų.

Minėjimo pasisekimui daug prisidėjo ir 7 radijo stotys, iš kurių tą dieną buvo transliuojamos lietuvių valandos. Oficialė draugijos valandėlė buvo transliuojama 6 val. po pietų iš stoties CX 16 «Radio Carve». Čia ypatingai gražiai ir artistiniai sugiedojo abiejų tautų himnus bei lietuvių dainų programą atliko «Vyties» choras, V. Dorelio vadovaujamas, o patriotines ir Lietuvos nepriklausomybę ginančias kalbas pasakė draugijos sekretorius O. Stabinskas, kolonijos kapelionas kun. Stan. Grigaliūnas ir Pietų Amerikos basketbalo čempionas V. Scieslinskas. Iš kitų stočių buvo transliuojama plokštelėmis lietuvių dainos, muzika ir kalbos, «Urugvajaus Lietuvių Komiteto» vardu.

Visa Urugvajaus spauda, labai palankiai pavergtos Lietuvos laisvės atstatymui ir pasmerkdama brutalų bolševikų smurtą rašė apie Lietuvos tragediją reikšdama viltį, kad bolševikų despotija nėra amžina, kad Lietuva nusikratys kruvinos rusų okupacijos ir ateis eilėn nepriklausomų, demokratinių bei civilizuotų tautų. Minėjimo dieną, artimas vyriausybės sluoksniams ir populiariausias Montevideo dienraštis «El Dia» įdėjo platų, kaip visuomet išsamiai ir turiningai parašytą gerb. rašytojo K. Čibiro straipsnį apie lietuvių tautos kančias rusų okupacijoj ir jos pastangas atgauti savo laisvę. Dideli ir įtakingi dienraščiai: «La Mañana», «La Tribuna», «El Debate», «El Diario» ir kiti idėjo panašius «U. L. Kultūros Draugijos» ir «Urugvajaus Lietuvių Komiteto» straipsnius, rezoliucijas bei pačios redakcijos žymių Urugvajaus šviesuomenės atstovų Lietuvai palankius komentarus. Šeštadienį, vasario 16 d. beklausant iš daugelio radijo stočių lietuviškas valandas, bevartant dienraščių puslapius užpildytus Lietuvai palankiais raštais, susidarė įspūdis, kad su laisvaisiais Urugvajaus lietuviais visa respublika mini Vasario 16-ją. Kaip tatai liko mažiukai ir beverčiai mūsų tautos atmatos ir rusiškos vergijos garbintojai. Raudonosios diktatūros šalininkai aiškiai pamatė, kad laisvajame Urugvajuje dar gyvi laisvės idealai ir dori žmonės piktinasi bolševikų smurtu.

Milžiniškos lietuvių minios užpildytame teatre programa buvo pradėta Urugvajaus ir Lietuvos Himnais, kuriuos taip didingai, darniai ir meniškai sugiedojo «Vyties» choras, maestro V. Dorelio vadovaujamas.

Išklausius Himnus, turiningą ir momentui pritaikytą kalbą pasakė dabartinis draugijos pirmininkas ir «Laisvosios Lietuvos» redaktorius gerb. Julius Jazauskas. Savo kalboje išnagrinėjęs bolševikų propagandos cinizmą ir klastas kalbėtojas daug karčios teisybės pasakė saviesiems kislingams ir kviesdamas išeiviją vieningam Tėvynės laisvinimo darbui reiškė viltį, kad Maskvos imperializmo smurtas prieš Lietuvą nebus ilgas. Jo kalba publikos buvo palydėta griausmingais aplodismentais.

Pirmininkui baigus, dalyviams buvo perstatytas ir jų ovacijomis sutiktas rašytojas gerb. K. Čibiras, kurio kalbos svarbesnių minčių santrauką talpiname atskirai.

Gerb. svečiui užbaigus nepaprastai įdomią ir dabartinę Lietuvos buklę nušviečiančią kalbą, jaunieji «Vyties» artistai mėgėjai meniškai suvaidino iš dabartinio okupuotos Lietuvos gyvenimo, penkių veiksmų dramą «D u B r o l i a i». Aktualus dramos turinys, gyvas ir autoriaus minties natūralus atvaizdavimas, žiūrovus nuvedė į pavergtą Lietuvą ir daugumai ištraukė ašaras. Vykusiai iki smulkiausių detalių sudarė išgamos tipą jaunas vytietis Stasys Stendelis. Tai neabejotinų ir didelių dramos gabumų jaunuolis. Meniškai ir gyvai savo sudėtingas roles atliko gabios vytietės: A. Puodžiūnaitė, G. Petkevičiutė, J. Rakauskaitė, M Markevičiutė ir J. Blaževičius, P. Markevičius, J. Štendelis. E. Grėbliūnas bei L. Štendelis.

Kad drama taip artistiniai ir sklandžiai buvo suvaidinta, tai daug kredito priklauso O. Stabinskui, kuris ją režisavo.

Rašytojo K. Čibiro Kalbos Santrauka

Vasario 16 - ją minint Urugvajuje, pagrindinę kalbą pasakė svečias iš Buenos Aires rašytojas K. Čibiras - Verax. Pasveikinęs Urugvajaus patriotinius lietuvius Ministro Dr. K. Graužinio vardu, kalbėtojas su dideliu įsitikinimu gvildeno du svarbiausius mums klausymus: kas dabar Lietuvoje dedasi ir kokios ateities laukiame. Imperialistinis bolševizmas naikina lietuvių tautą jos žemėje, kartu stengdamasis terorizuoti kiekvieną tikrą lietuvį visame pasaulyje. Maskvos propagandistai giriasi pasukę Lietuvos laikrodį į priekį, bet iš tikrųjų jie jį atsuko tūkstančiu metu atgal, kai menkai civilizuoti mūsų protėviai dar gyveno miškuose. Dabar ir vėl lietuviai priversti gyventi miškuose dėl to, kad aukštos kultūros jų tėvynę užplūdo viską žiauriai naikinančios puslaukinių azijatų gaujos, Jie įvedė tokios rūšies «demokratiją», kurioje padorus žmogus turi tik vieną išeitį: imti ginklą ir prisidėti miškuose prie partizanų būrių.

Po ilgų ir triukšmingų plojimų, publika sulaikė ir kvapą kai buvo skaitomos Lietuvos partizanų telegramos,

Baigdamas kalbėtojas ragino tautiečius nenusiminti; baisioje ir neaiškioje būklėje yra ne vien Baltijos šalys. Visa Europa atsidūrė prieš gyvenimo ar mirties klausimus. Jėgos ir melo triunfai kartais atrodo nors ir dideli ir triuškinanti, bet istorijoje jie nublanksta prieš tiesos pergalę. Mes dar galim pasitikėti tam tikrais didžiųjų politikos netikėtumais ir, svarbiausia, mūsų kad ir mažos tautos užgrudinta dvasine stiprybe.

Žadėdami lietuvių tautai greitą galą visoki carai ir korikai generalgubernatoriai atėjo ir praėjo; kas šiandien civilizuotam pasauly jų sukaktis mini? O Lietuva ir šiandien turi draugų, jos 28 metų nepriklausomybės paskelbimo šventę mini tolimiausių pasaulio šalių radiofonai ir spauda. Baltasis Raitelis dar turės sugrįžti savo žemėn! . . .

Rašytojo gerb. K Čibiro turininga bei klausovus giliai jaudinusi, apie valandos kalba, daug kartų buvo pertraukta entuziastinių aplodismentų ir didžiausios rimties dėmėsiu nepaprastai gausios lietuvių visuomenės išklausyta.

Patriotinė Urugvajaus lietuvių visuomenė ypatingai pasipiktino, kai šios kalbos įspūdį bandė sumažinti savo anarchistiniame laikraštuke «Balse» viskiais nenormalumais pasižymėjęs Norkus. Urugvajaus lietuviai tik sarkastiniai juokiasi iš šito nabago isterikos ir atsilygins jo šlamštelį iš Urugvajaus visai išprašydami. Patriotinei veiklai tos rūšies stabdžia yra permenki, kad į juos dar vertėtų rimtą dėmėsį kreipti.

Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis Pas Kultúriečius

Pirmadienį, vasario mėn. 25 d. š. m., diplomatiniais reikalais atvykęs į Urugvajų aplankė ir «Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugiją» bei «Laisvosios Lietuvos» redakciją, Nepaprastas Lietuvos Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministras Pietų Amerikai Dr. K. Graužinis su Ponia.

Aukštieji svečiai lydimi kolonijos kapeliono ir rašytojo K. Čibiro buvo sutikti draugijos vadovybės ir «Laisvosios Lietuvos» redakcijos, kurie apžiūrėję mūsų vieninteles lietuviškojo darbo Urugvajuje patalpas ir spaustuvę, per valandą laiko dalinosi paskutinėmis naujienomis iš Lietuvos ir p. Ministro apsilankymo Urugvajuje tikslais.

Savo kelione į Urugvajų p. Ministras reiškė pasitenkinimą, nes krašto vyriausybėje radęs tą patį draugingą atsinešimą ir gilų bei nuoširdų Lietuvos tragedijos atjautimą.

Paskutinės autentiškos žinios iš Lietuvos, kokias yra gavęs p. Ministras sakančios, kad 30 % Lietuvos pasėlių ploto šiemet liko neapsėta. Kaip jauną taip ir suaugusį vyriškį dabar Lietuvoje susitikti esanti retenybė. Likę neišžudytais ir neištremtais lietuviai desperatiškai kovoją partizanuose. Lietuvoje siaučiąs baisus enkavedistų teroras. Visas kiek atsakingesnes vietas užėmę rusai, kurie pasivadiną lietuviškomis pavardėmis Į Lietuvos miestus taip pat prigrudę rusų.

Argentina Ir Lietuviai

Lietuvių tremtinių tarpe vis didėjant susidomėjimui dėl galimybių emigruoti į Pietų Ameriką, ypač Argentiną, apie šią šalį čia duodame žiupsnį bendrų pastabų.

Argentinos respublika ploto atžvilgiu yra antroji Pietų Amerikos valstybė, beveik iš 3.000.000 kvadratinių kilometrų. Ji turi arti 14 milijonų gyventojų, tai vienam kvadratiniam kilometrui netenka nė 5 žmonės. Tai, be abejo, viena mažiausiai apgyventų pasaulio šalių.

Pietinės jos provincijos — milžiniški Patagonijos plotai tebėra tušti tyrlaukiai, kur retų gyventojų pagrindinis verslas yra galvijai, ypač avys. Dauguma argentiniečių ir emigrantų susispietę Buenos Aires, Cordobos (skait. Kordobos), Santa Fe ir Entre Rios provincijose. Derlingumo, klimato ir civilizuotumo požimiu ši sritis patogiausia. Joje nėra tikrų žiemų, nėra nė naikinančių karščių. Patagonijoje, kaip Chubut (sk. Ciubut) ir Santa Cruz provincijose, skurdus akmeningas dirvožemis, smarkūs vėjai ir ilgos žiemos, o šiaurėje, prie Brazilijos, Paragvajaus ir Bolivijos sienų, priešingai — tropiški karščiai. Chaco miškai ir pelkės europiečiams apgyventi beveik neįmanoma.

Visu Pacifiko pakraščiu, kaimynystėje su Čilės valstybe tęsiasi Andų kalnai, vietomis net 6000 ir 7.000 metrų aukščio. Jų slėniuose ir apylinkėse, ypač Mendozos provincijoje puikiai auga vynuogės. Natūralu, tokio ilgio valstybėje, kaip maždaug nuo Suomijos iki Sacharos, klimatas, žmonės ir gyvenimo būdas labai įvairuoja.

Argentina yra pirmutinė P. Amerikos valstybė savo ekonominiu turtingumu ir civilizacijos bei kultūros lygiu. Jos gyvulininkystė, kviečių ir kukurūzų ūkis garsus visame pasauly. Auga įvairiausių rūšių vaisiai, medvilnė, cukrinės nendrės ir vynuogės. Iš abiejų Amerikos kontinentų vyno čia pagaminama daugiausia. Turi savo anglies ir žibalo, nors jauną, bet smarkiai besiplečiančią sunkiąją ir tekstilės pramonę.

Greta Urugvajaus, Argentina išsiskiria mažiausiu analfabetų nuošimčiu. Ji išlaiko šešis universitetus, o knygų ir periodinių spausdinių leidimu stovi pirmoje vietoje po J. A. V ir Kanados Buenos Aires knygomis konkuruoja su New Yorku. Rašyba Argentinoje yra ispanų bendrinė; šnekamoji tarmė castellaniška. Iš kitų dažniau vartojamų kalbų pirmoje vietoje yra anglų, prancūzų ir vokiečių rečiau.

Federalinė sostinė Buenos Aires turi virš pustrečio milijono gyventojų. Tai žymiausias P. Amerikos didmiestis. Kiti didesni miestai: Rosario (500.000 gyv.) La Plata, Cordoba, Santa Fe, Mendoza ir Bahia Blanca. Miestuose didelį nuošimtį sudaro įvairių tautų emigrantai. Buenos Airese, manoma, jų esant apie 40-50 nuošimčių.

Anglų kolonistai Argentinoje ekonominiu ir kultūriniu lygiu yra žymiausia ateivių bendruomenė. Jų įtaka labai svari. Stiprias savo kolonijas turi prancūzai, vokiečiai, šveicarai. Vietinio gyventojo tipas, vadinamas criollo (sk. krijožio) yra kolonijalinių laikų ispanų ar italų palikuonis, ilgainiui asimiliavęsis su indėnų rase. Criollo vardu mėgsta vadintis ir bet kuris argentinietis patriotas. Jų būdas prieteliškas, religija, apskritai katalikiškoji, kai kurie papročiai indėniški. Tačiau tikrų indėnų Argentinoje ėsą gal apie 40.000; jie bastosi tropikalinėje srityje, daugiausia Chaco ir Formosos džiunglėse.

Argentina, Urugvajus ir Čilė klimato požiūriu šiaurės rytų ir vidurio Europos emigrantams aklimatizuotis yra palankiausios P. Amerikos šalys. Jos daugiausia ir civilizuotos. Vis dėlto, net ir šių šalių klimatas daugeliui neina į sveikatą. Apskritai, čia žmonės greičiau sensta, savotiška australinio pusrutulio saulės ir žemės sąveika mūsų žmones vargina ir slėgia. Metų laikai čia priešingi Europos laikams.

Žiema P. Amerikoje vadinami birželio, liepos ir rugpiūčio mėnesiai. Vidurvasaris — gruodis, sausis ir vasaris. Daugiausiai apgyventoje Argentinos srityje vasaros karščiai įvairuoja tarp 35-45 laipsnių. Žiemos metu apie Buenos Aires sniego neesti, bet būna dažnai lietaus ir įkyrių šaltų miglų. Kadangi pats miestas stovi prie didžiulės La Platos upės, apsuptas lygumų ir pelkių, oras čia tiek žiemą, tiek vasarą yra perdaug drėgnas, palankus reumatizmo ir plaučių ligoms.

Lietuviai, gal 90 jų nuošimčių gyvena pačiame Buenos Aires mieste, jo priemiesčiuose ir to paties vardo provincijoje. Tikros statistikos nėra, tačiau nuosakiai apskaičiuojama, kad Argentinoje gyvena apie 30.000 mūsų tautiečių, čia atvykusių daugiausia tarp 1926-1930 metų.

Nugalėję aklimatizavimosi sunkumus, pergyvenę nedarbo krizes pramokę kalbos ir prisitaikę prie naujų papročių, dauguma lietuvių įsikūrė kad ir neištaigingai, tai betgi pakenčiamai, o kai kurie ir visai gerai. Dalis dirba fabrikuose, dalis ėmėsi amatų, biznio, nuėjo porterais, šoferais ir kambarinėmis tarnauti į turtingųjų namus. Vienas kitas pralobo įsitaisę nuosavas įmones. Žemės ūkiu lietuvių Argentinoje užima mažai.

Lietuvių kaipo darbininkų vardas geras; lietuvaitės virėjos ir namų apivokos tarnaitės giriamos ir ieškomos.

Deja, reikia priminti, kad tam tikras skaičius mūsų išeivių kaip Argentinoje, taip Urugvajuje ir Brazilijoje, gyvenimo kovos neatlaikė ir žuvo Kartais perdidelis įtempimas dėl materialinio, koks nors išnaudojimas, apsivylimas, tėvynės nestalgija suardo sveikatą,

nervus. Buenos Aires, pavyzdžiui, psichiatrinėse ligoninėse ir prieglaudose vis pasitaiko po keletą net ir keliolika lietuvių ir lietuvaičių. Dar daugiau nervų pusiausvyrą praradusių slankioja gatvėmis ar glaudžiasi prie pažįstamų. Iš dalies prie šios nelaimės plitimo prisideda perdidelis prasto stipraus vyno vartojimas, ypač kenksmingas tvankiame Buenos Aire didmiesty.

Nepergeriausia didesnės mūsų išeivių dalies P. Amerikoj ir tautinė nuotaika. Daugelį čionykščių lietuvių užkerėjo komunistinė propaganda, kiti šiaip sau materializme paskendę visam kitam abejingi. Visados čia buvo jaučiama stoka gerų inteligentingų visuomenės vadų, bet netrūko išnaudotojų ir anarchistų, kurie Argentinoje eilę metų leisdami asmeninio pasipelnymo tikslais laikraštėlį, besivadinantį «pažangiu ir demokratišku» dabar lietuvius darbininkus tebedemoralizuoja.

Yra ir šviesių reiškinių. Yra tokių tvirtų lietuvių patriotų, kurie neatsižvelgdami į nieką, sielojasi visais savo tautos rūpesčiais ir nelaimėmis, pinigu ir darbu prisideda prie visų kilnių užsimojimų. Argentinos lietuviai Avellanedoje (Buenos Aires priemiestyje) turi naują gražią tėvų marijonų pastatytą bažnyčią. Prie jos yra ir mokykla, lietuvaičių šv. Kazimiero Seserų vedama. Yra šaunus šv. Cecilijos choras. Yra veiklus «Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje». Yra pora savišalpinių draugijų. Yra kas Lietuvos laisvės bylą gina vietinėje ispanų kalba spaudoje.

Dabar Europos lietuviams gal pats svarbiausias klausimas: tai kaip į Argentiną atvykti? Pirmiausia tenka pabrėžti, jog kaip visur, taip ir čia karo pradžioje įvesti emigracijos suvaržymai dar nepanaikinti. Masiniu būdu kaip anksčiau ateiviai neįsileidžiami. Dedama pastangų, kad Argentina, Bolivija, Čilė ir Kolumbija, o gal ir Urugvajus įsileistų didesnį lietuvių tremtinių skaičių be ypatingų suvaržymų. Kadangi minėtos šalys gauna ir kitų Europos tautų panašius prašymus, klausimas svarstomas lėtai ir be galutinių sprendimų. Tenka laukti .. Individualiai Argentinos vizas galėtų gauti tie, kuriuos čia kviestųsi artimi giminės, taip pat lengviau tie, kurie jau anksčiau čia yra gyvenę; kuriems draugai ar kas kitas Emigracijos Departamente garantuotų trims metams apmokamą darbą. Garantijos užtenkamomis pirmoje eilėje skaitomos tų, kurie turi savo įmones ar ūkius. Nors daugūma lietuvių turi nuosavus namelius ar vidutinio darbininko uždarbį bei santaupų, garantijai pagrindo tatai dar nesudaro.

Kai kurie aukštąjį mokslą baigę diplomuoti lietuviai klausia, ar jie galėtų gauti savo specialybės darbą universitete, įstaigose ir panašiai. Nėra vilties, kad tokie norai išanksto būtų patenkinti ir garantuoti. Daugelis pačių argentiniečių ir natūralizuotų šios šalies piliečių negauna darbų ir postų, kokių norėtu. Ypač tai dažnas reiškinys humanitarinių mokslų šakose.

Medikams, agronomams ir inžinieriams sąlygos ir galimybės yra palankesnės. Bet ir juos vargiai kuri įstaiga stengtųsi pasikviesti. Savo pastangomis lieka pasirūpinti vizą, atvykti, pramokti kalbos, akyliai apsižiūrėti kur ir kaip galima prieiti, tada ir įsikūrimo galimybės ir pasisekimo ar nepasisekimo rizika paaiškės.

Argentina, kaip ir kitos P. Amerikos šalys, pirmoje eilėje įvertina žemės ūkio darbininkus. Amatininkai, technikai, elektrisistai, šoferiai taip pat darbo gauti gali lengviau. Fabrikų darbininkui statomos jau sunkesnės sąlygos (žiūrima amžiaus, sveikatos, kartais ir pilietybės). Tokių reikalavimų mažiau paisoma iš vienų ir tarnų. Jei kas turėtų kapitalo kuriai nors pramonės įmonėlei pradėti, ar ūkiui nusipirkti, ar prekybai, jau greitai, kaip sakoma, ant tvirtesnių kojų galėtų atsistoti.

Visa apibendrinant, nebus suklysta pasakius: kam pavyks atvažiuoti į Argentiną ar kitur su blaivia nuovoka, gerais norais, tvirta valia ir pasiryžimu kovoti ir laimėti, nežus. Tik juo mažiau perdidelių iliuzijų, juo sveikiau. Kukliai pradėjus nuo bet kurio darbo, nesibijant pavargti ir turint iniciatyvos, kelias gali būti praskintas į visai žmonišką būklę. Duonos ir laisvės čia yra daugiau, negu kartais ištolo vaizduojama.

Argentinoje pilietybės įsigijimui nustatyti mažiausiai dveji metai. Karo pradžioje sustabdytas pasų suteikimas dar tebegalioja, bet, atrodo, kad neilgam. Antra vertus, čia pirmon galvon nevisur pilietybės atsižvelgiama. Valstybinėj tarnyboj, tai, žinoma, taip.

Į Argentiną šiuo metu nukreiptos daugelio išbadėjusių tautų akys. Linkėtina, kad vargingose ir nesaugiose sąlygose atsidūrę lietuviai gausiai galėtų į šią sočią ir saulėtą šalį atvykti.

Argentinos lietuvis.

Jaunimo Kongresas

«Išeivių Draugas» rašo, kad nesenai Londone įvyko Tarptautinis Jaunimo Kongresas. Lietuvą šitame kongrese «atstovavo» tūlas burliokas ir mongoliško veido raudonarmietis, kuris į posėdžių salę įnešęs raudonąjį komunistų škarmalą. Vienas Anglijos lietuviukas, pamatęs prie krutinės lietuvišką ženklą, «atstovą» užklausęs lietuviškai, bet ruskis susigėdęs ir atsakęs: «Neponimaju. Govorite po ruski»!

Tai matote kokie «lietuviai» dabar atstovauja mūsų jaunimą. Tiesą komunistai sako, kad rusai Lietuvą išlaisvino nuo lietuvių.

Dėl šio akyplėšiško maskolių elgesio, Anglijos lietuvių organizacijos įteikė protestą Kongreso organizatoriams ir nurodė kas per «demokratai» savinasi lietuvių jaunimo teises.

*

Grandiozinis Vasario 16-sios Minėjimas Argentinoje.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais Buenos Aires lietuviai «Lietuvai Išlaisvinti Centro» vadovaujami, iškilmingai minėjo savo Tautos Dieną. Tėvų Marijonų rūpesniu, vasario 17 d. įvyko iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje, kurioje Mišias celebravo arkivyskupas mons. Aragone. Laike iškilmingų Mišių ypatingai gražiai ir darniai giedojo p. Rymavičiaus vadovaujamas choras kilnindamas kiekvieno lietuvio nuotaiką. Tą nuotaiką dar labiau pagilino J. E. mons. Aragone tartas lietuviams tėviškas paguodos žodis. Jis pareiškė, kad Lietuva, turinti tokią didingą praeitį niekad nežus, jei jos vaikai moralei bus tvirti ir vieningi. Nors kaip bebūtų didelė valstybė, bet jei ji savo galybę remia melu bei prievarta, turės netrukus žlugti. Jo Ekscelencijos padrąsinimo žodžiai taip sujaudino lietuvius, kad veik visų akyse pasirodė ašaros. Pamaldoms pasibaigus, fotografas nutraukė pamaldų dalyvius su J. E. Lietuvos Ministru, Pone Graužiniene., ark. Aragone bei tėvais marijonais priešakyje.

Pilietinis minėjimas buvo surengtas ypatingai meniškose ir erdviose «Consejo de Mujeres» patalpose, kurios kaip sako pati «La Prensa» ir «El Mundo», buvo perpildytos lietuvių patriotų visuomenės. Minėjimą atidarė «Lietuvai Išlaisvinti Centro» pirmininkas p. Padvalskis. Po jo žodžio sekė Argentinos ir Lietuvos Himnai o vėliau Malda Žuvusiems už Lietuvos laisvę, kuriuos įspūdingai ir meniškai atliko šv. Cecilijos choras p. Rymavičiaus vadovaujamas.

Vėliau, Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis savo ilgoje ir turiningoje kalboje, apibudino dabartinę sunkią, beveik tragišką būklę mūsų tremtinių, bei Lietuvoje pasilikusių tautiečių. Apie okupantų pastangas sugrąžinti prievartos būdu tuos tremtinius į tėvynę bei apie spartų Lietuvos rusinimą ir apgyvendinimą mūsų didžiųjų miestų ateiviais didžrusiais ir kitokiais komunistais. Savo kalbą p. Ministras baigė «Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto» žodžiais: «žuvo mūsų jau daug, gal ir mes žusime, bet mūsų vietoje stos kiti ir kovos tol, kol savo Tėvynei laisvę ir nepriklausomybę atgaus»! P. Ministro kalba tuojau buvo p. Z. Juknevičiaus atpasakota ispaniškai. Ją užbaigęs, perskaitė p. Estijos konsulo sveikinimą telegrama, p. Libanskio lenkų vardu sveikinimą, p. Bielopolskio «Perelom» redaktoriaus ir kitų organizacijų bei pavienių sveikinimus.

Šiais metais meninė dalis buvo ypatingai aukšto lygio. Šv. Cecilijos choras savo progromos išpildyme parodė didelę vokalinio meno pažangą. Nepaprastai publiką žavėjo, paties choro vedėjo p. Rymavičiaus specialiai parašyta ir sukampanuota «Vasario 16 Diena», kuri buvo išaukta pakartoti. Pačiam chorui į naudą išėjo nenaudojimas bandoneonų ir smuikų kaipo pagelbinių dalių.

Antras svarbesniųjų programos numerių buvo mūsų kolonijos pažibos, nuolat ir rimtai siekiančios plastinio meno Parnaso viršūnės, Rožytės Ryliškytės pasirodymas. Šopeno valse ir preliude ji atrodė lyg kokia deivė, kuri pasakiškai skraidė scenoje lyg margasis drugelis saulės ekstazėj. Jos ritmingi judėsiai, grakštus ir gracingas dalyko atlikimas, virto tikrais muzikos okordais ir švelnumu sielą glostančia meno didybe žavėjo žiurovus. Šitoj jaunutėj musų tautietėj matosi džiuginantis progresas ir žymiai kylanti meno jėga. Reikia tikėti, kod netoli laikas, kuomet jaunoji Rožytė pasirodys visoj pilnumoj teatro «C o l o n» scenoj.

Daug kilnaus pasigėrėjimo ir gražios ateities prošvaisčių suteikė ir Virginia Virgailytė, sunkiu «Polonezo» artistiniu išpildymu. Ir šitoj mūsų jaunuolėj matosi didelė, kaip techninė, taip ir pati muzikalio darnumo pažanga. Manysim, kad ji mūsų kolonijoj bus nuolatinė šios meno šakos muza, vis didesniu subredimu, vis gilesniu savo srities pažinimu ir mokėjimu kitiems perduoti.

Gražiai bei artistiniai pasirodė ir R. Čekanauskaitė paskambindama porą sudėtingų muzikos kūrinių. Tik gaila, kad dėl techninių kliūčių negalėjom matyti jos šokant. Gražiai deklamavo ir G. Kliaugytė, tik šiai mokančiai tiek gilaus jausmo perduoti deklamavime, dar labai žymus lietuviškos tarenos trūkumas, dėl kurios tenka truputį padirbėti.

Gerb. Povilonytė - Bliumbergienė, kaip visuomet savo žavėtinu sopranu išpildė vieną dainą. Tik gaila, kad šią žymią mūsų dainininkę retai bematom kolonijos scenoj.

Lietuvaitėms į talką atėjo ir maža argentinietė Alicia Saenz, kuri gražiai pašoko keletą ugningų ispanų šokių.

Ponia Ministerienė, kaipo Tarptautinės Vaikų Gelbėjimo Sąjungos, Lietuvių Sekcijos pirmininkė, padarė Liet. Sekcijos darbų apžvalgą ir apyskaitą, kurią publika priėmė dideliu ir nuoširdžiu pritarimu.

Aktas baigtas daina: «Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt»!

Gs.

Lietuvių Sub - Komiteto Pranešimas

Iš Tarptautinės Vaikams Gelbėti Sąjungos Centro Šveicarijoje tik yra gautas pranešimas, kad mūsų pirmoji siunta, sudaryta iš 7 dėžių Argentinos lietuvių suaukotų drabužių ir batų ir 1 dėžės su 417 porų naujų batų, nupirktų už suaukotus pinigus, kurios buvo 1945 m. gruodžio mėn. pradžioje išsiųstos laivu «M. E. Kulukundis», laimingai pasiekė Europos krantus ir Anverso uoste (Belgijoj) buvo perduotos anglų «Save the Children Fund» delegatui, kad išdalintų juos anglų okupuotoje Vokietijos zonoje esantiems lietuvių tremtinių vaikams.

Antra siunta kurią sudaro 8 dėžės drabužių batų bei batams puspadžiams odos, 51 dėžė muilo ir 50 maišų kvietinių miltų, (kuriuos paaukojo «Molinos Rio de la Plata») jau yra parengta ir šiomis dienomis išsiunčiama Europon.

Smulkesnė apyskaita su nauju aukotojų sąrašu bus paskelbta neužilgo.

Paskutinėmis gautomis žiniomis lietuvių pabėgėlių tarpe vien vaikų yra apie 20.000 ir jiems mūsų pagalba ypatingai yra reikalinga. Ypač trūksta drabužių ir apavo. Tad geraširdžiai lietuviai yra raginami aukoti ir savo pažįstamų vietinių tarpe rinkti visokiariopas aukas, kurias įteikti prašoma mūsų įgaliotiems asmenims arba tiesiai:

c. Pampa 4174 Capital ar
c. Brasil 855 Avellaneda.

L. Graužinienė

Lietuvių Sub - Komiteto Pirmininkė.

Dėkoja

«Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje» širdingai dėkoja visiems prisidėjusiems prie Vasario 16 - os parengimo: šv. Cecilijos chorui, kompozitoriui V. Rymavičiui, T. Vaikams Gelbėti Sąjungos L. Sub Komiteto sekretorei ponei E. Riselienei, panelei Karsokaitei, ponams Ryliškiams ir jų dukrelei Rositai, Moterų ir Mergaičių Draugijai, panelei Biknevičiutei, ponei Santarienei, panelei Onai Grigaliūnaitei, panelei Skurauskaitei, panelei Bražėnaitei ir pianistėms: panelei V. Virgailytei, panelei Čekanauskaitei, panelei Polledo, panelei Rios, panelei Saenz ir visiems kitiems, šiokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie minėjimo pasisekimo, lietuviškas ačiū.

«L. I. Centro A.» Valdyba.

IŠ POSĖDŽIO

1946 m. kovo mėn. 9 d. Lietuvos Pasiuntinybės rūmuose įvyko «Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje» Valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Ministras. Posėdyje buvo suvesta Vasario 16 - os apyskaita ir aptarti kiti aktualūs reikalai.

Pasirodė, kad Vasario 16 - os minėjimas visais atžvilgiais ypatingai gerai pasisekė. Jo puiki meninė programa ir Lietuvos Ministro Dr. K. Graužinio kalba visiems paliko neišdildomai didelį įspūdį. Nors parengimas buvo be šokių ir įėjimas tik laisva auka, bet padengus visas išlaidas, dar liko virš šimto pezų gryno pelno, kuris perduotas «Tarp. Vaikams Gelbėti Sąjungos Lietuvių Sub - Komitetui».

Vasario 16 - os minėjimas buvo surengtas «Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje» ir lietuvių «Aušros Vartų» parapijos pastangomis. Minėjimą pagerbė pats arkivyskupas Aragonė, atlaikydamas iškilmingas mišias ir pasakydamas tai dienai pritaikytą pamokslą. Vakariniai bei rytiniai Buenos Aires dienraščiai gausiai rašydami Lietuvos bylos klausimu palankius straipsnius, taipgi radijo stotys, plačiai paskleidė Argentinos lietuvių troškimą, kad jų tėvynė Lietuva greičiau nusikratytų okupacijos ir taptų nepriklausoma valstybė.

Tarp kitko, nutarta greitu laiku išleisti knygą, pavadintą «Lietuvai». Po to, apsvarsčius tolimesnio veikimo planus, posėdis tuomi ir buvo baigtas.

J. Gilvydis
Sekretorius.

TREMTINIŲ REIKALU MEMORANDUMAS

Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis, besisielodamas lietuvių tremtinių reikalais, kurie randasi vargingoje ir nesaugioje būklėje, jau kuris laikas kaip daro žygius, kad didesnį jų kiekį perkėlus į Pietų Ameriką.

Šituo taip svarbiu reikalu, p. Ministras nesenai įteikė platų memorandumą Argentinos Vyriausybei, kuriame reikiamai išdėstęs lietuvių tremtinių emigracijoj atsiradimo priežastis, jų gyvybei pavojų iš Kremliaus sadistų pusės, kurie neatleidžiamai ieško progų, kad parsigabenus tremtinius žiauriam išžudymui ir klasifikavęs juos profesijų atžvilgiu, prašo Argentinos Vyriausybę įleisti 100.000 lietuvių tremtinių iš Europos, pastoviam apsigyvenimui svetingojoj Argentinoj.

Kokios bus pasekmės šio žygio, kol kas, dar sunku spręsti, bet turint omeny Argentinos opinijos palankumą lietuvių tautai ir tai, kad paskutiniuosius rinkimus laimėjo sveikoji patriotinė Argentinos visuomenė, leidžia manyti, jog nors dalinai p. Ministro žygis galės būti patenkintas.

*

J. E. Nepaprastas Lietuvos Pasiuntinys Ir Įgaliotas Ministras P. Amerikai,

Dr. K. Graužinis,

kuris pasekmingai vadovauja Pietų Amerikos lietuvių patriotų kovai už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą.

Apie jį ankštai spiesdamiesi Pietų Amerikos lietuviai, šiemet kaip niekuomet vieningai, tinkamai pasirengę ir dideliu susikaupimu minėjo V a s a r i o 16 - ją, plačiai iškeldami šiame žemyne azijatiniai komunistinio imperializmo smurtą prieš ramią, darbščią bei kultūringą Lietuvą ir belsdamiesi į pasaulio sąžinę, kad ši kruvinojo maskolių totalitarizmo skriauda lietuvių tautai būtų atitaisyta.

Buenos Aires, arba nuolatinėje savo buvainėje p. Ministras, Vasario 16 - ją minint pasakė einamuoju momentu svarbią kalbą, kurią plačiai komentavo žymesnioji Pietų Amerikos spauda, o visų šio kontinento respublikų vyriausybės, kurios nepripažįsta Sovietų Rusijos smurto, p. Ministrą sveikino telegramomis, reikšdamos viltį, kad Lietuva nusikratys kruvinos maskolių okupacijos ir vėl sugrįš į laisvųjų tautų šeimą.

Buenos Aires Lietuvių, Šv. Cecilijos Vardo Choras
Gabaus muziko kompozitoriaus V. Rymavičiaus vadovaujamas, kuris Vasario 16 šventėje už ypatingai gražų giedojimą paties arkiv. Aragone išgirtas ir už aukštai menišką dainų koncertą pilietiniame minėjime, ponios Graužinienės ir publikos gėlėmis gausiai apdovanotas.

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos Veikimas

Žinok Ir Kitam Pasakyk,

Kad sekmadienį, balandžio mėn. 21 d. 1946 m. «Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija» rengia didelį ir linksmą, linksmų Velykų Popietį - Spektaklį savo bustidéje, arba calle Rio de Janeiro 4001, Villa del Cerro.

Ypatingai įdomią ir linksmą programą sudarys vaidinimas 2 - jų veiksmų ir iki ašarų juokingos komedijos «Lazdų Gydytojas», paskui dainos bei kiti įdomūs įvairumai. Programai užsibaigus linksmūs šokiai iki vėlumos.

Renkasi visi lietuviai patriotai: šeimynos, pavieniai ir jaunimas, kad susitikti savuosius ir smagiai bei kultūringai praleisti Velykas.

Prašom nepamiršti, kad pradžia punktualiai 5 val. po pietų.

Narių Domei

Sekmadienį, kovo mėn. 31 d. š. m. punktualiai 3 val po pietų, yra šaukiamas visuotinis «U. L. Kultūros Draugijos» narių susirinkimas, gat. Rio de Janeiro 4001, Villa del Cerro.

Kadangi bus svarstomi ypatingos svarbos draugijos reikalai, tai visi nariai prašomi punktualiai dalyvauti.

Valdyba.

Pamatysime Lietuva Urugvajuj.

«U. L. Kultūros Draugija» jau susitarė su žymiu Argentinos lietuvių darbuotoju p. J. Oilvydžiu, kuris tik prasidėjus nesenai užbaigtam karui, diplomatijos keliu gavo milžinišką ir dar Nepriklausomoj Lietuvoj pagamintą filmą — Lietuva, — kurią artimoj ateityje atvežęs rodys Urugvajaus lietuviams.

Taigi turėsime puikią progą pamatyti laisvą, laimingą ir sočią Lietuvą. Ne vienas pamatysite savo gimtuosius sodžius ir miestelius, kur praleidot jaunystės dienas. Pamatysite laukų darbus, ristuosius ūkininkų žirgus, Žemaičių šventę Šatrijos kalne, jaunimo šventės, milžiniškos eisenos, sportininkai, Lietuvos jūra, dainų šventė, buvusios laisvos Lietuvos kariuomenės paradai, šiauliai, skautai, mūsų didvyriai Darius ir Girėnas, tautiškų šokių šventės, Lietuvos laivai, išgrašinti miestai ir modernieji jų pastatai, Vasario 16 ceremonijos Karo Muziejuje, pasakiškai gražūs Lietuvos gamtos vaizdai ir laisvi, laimingi lietuviai.

Be šito, pamatysite ir pirmuosius karo veiksmus Lietuvoje bei paskutinius tarptautinius įvykius, kurie liečia Lietuvos laisvę.

Filmos rodymo data, vieta ir kitos reikalingos žinios bus praneštos specialiu leidiniu. Norintieji gauti platesnių informacijų gali kreiptis į «U. L. Kultūros Draugijos» Valdybos narius.

Gené Petkevičiuté

Jaunimo Draugijos «Vytis» valdybos naré, gabi vaidintoja ir choristé. Gerb. p-lé Gené ne tik yra ypatingai darbšti vytieté, bet rimta, susipratusi ir pavyzdinga lietuvaité.

Gené Vilkaité

Darbšti vytieté, gabi vaidintoja bei choristé. Jos drausmé ir energija lietuvybés darbe yra gražus pavyzdys visam mūsų patriotiniam jaunimui.

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos Veikimas

— Laisvąją Lietuvą —
Užsiprenumeravo ir parėmė:

Ministras Dr. K. Graužinis $ 25 paramos,
Juozas Ramonas $ 10 paramos,
Juozas Gelažauskas $ 5 paramos,
Felipe Vaitkevičius ir $ 4.50 paramos,
Rašytojas K. Čibiras $ 4 paramos,
Petras Žukelis $ 3 paramos,
Antanas Yankus $ 3 paramos,
Alfonsas Bartašiūnas $ 3 paramos,
Genė Bražėnaitė $ 2 paramos,
Aleksandras Miniauskas,
B. Laucius,
F. Navickas,
Juozas Cieslinskas,
Mikas Nevinskas,
Vladas Sapokas;
J. Švedas,
Antanas Valtelis,
Antanas Bieliauskas,
Juozas Uža,
Pranas Mikėnas,
Jonas Mockevičius,
Pranas Stanevičius,
Vladas Baliukas,
Ant. Dambrauskas ir $ 2 paramos,
Antanas Brazys ir $ 1 paramos,
Kazys Vilkas,
Jonas Kabilnikas,
Ona Zalatorytė,
Jurgis Klimas,
Ona G. de Rey,
Pranas Ribokas ir $ 0.50 paramos,
Jonas Kanopa,
Pranas Dombravas,
Juozas Musteikis,
Jonas Valickas,
Jonas Rudis,
Juozas Jankauskas,
P. Rakickienė,
Antanas Zupka,
Petras Kerpiškis,
A. Goda ir $ 1 50 paramos,
Antanas Kriaučiūnas ir $ 1 paramos,
Jonas Kiškelis,
Kl. Sidlauskas,
Ona Tverskaitė,

Po 1 pezą žurnalo naudai aukojo: A. Miniauskas, A Šumskas, J. Scesnulevičius, Vl Baliukonis, J Banišauskas, Pr. Ribokas, Alb. Korkuzienė, Br. Steponis, J Uža (Cerro), ir A. Kiaulevičius.

Po 50 cnt. žurnalo naudai aukojo: P. Evovluckas. V. Svilainis, J. Lipnickas, Vl. Baliukas, Pr Totilas, J. Arbačiauskas, K. Vilkas, Serafin. Duk 20 cnt. ir B, Nemickas 10 cnt.

Padėka

«Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija» reiškia patriotinę padėką J. E. Lietuvos Ministrui Pietų Amerikai Dr. K. Graužiniui, už perrašytoją K Cibirą perduotus mūsų kolonijai sveikinimus Vasario 16 - sios proga.

Rašytojui gerb. K. Čibirui, už pasakytą įspūdingą ir momentui pritaikytą patriotinę kalbą, įdomios, didelės ir sudėtingos programos vykdytojams vytiečiams choristams, vaidyloms ir deklamatoriams, panelei Dorelytei, taip meniškai nupiešusiai «Laisvės Varpą», kas gali būti gražiu pavyzdžiu daugeliui mūsų jaunuolių mokančių piešti.

Feliksui Grigui aukojusiam menišką rašalinę, Vytui Doreliui ir Aldonai Steponienei, laike minėjimo rinkusiems aukas, K. Černauskui, F. Grigui, J. Arbačauskui ir Vl. Krikščiūnui, rimtai bei pavyzdingai tvarkius.ems įžangas, jaunuoliui Žilinskui, pasidarbavusiam salėje laike vaidinimo, visiems kitaip pasidarbavusiems prie Vasario 16 minėjimo ir gerb. lietuviams patriotams, taip nepaprastai gausingai dalyvavusiems širdingai dėkoja.

Valdyba.

ĮTEIKĖ SKUNDĄ

— Urugvajaus Lietuvių Komitetas — įteikė Lietuvos Nepriklausomybės Bylos reikalu platų ir ypatingai tinkamai parašytą memorandumą Tarptautiniam Teismui, kuris susirinks pirmai sesijai, šių metų balandžio 3-d. Olandijos mieste Haga.

Tarptautinį Teismą sudaro 15 valstybių, taigi išskiriant Rusiją, 14 tarptautinių teisėjų gauna «ULK» memorandumą prašantį iškelti Lietuvos Nepriklausomybės Bylą.

Be šito, memorandumai įteikti ir Tarptautinį Teismą sudarančių šalių ambasadoms Urugvajuje, kad tos perduotų diplomatiniu keliu savo vyriausybėms.

Linkim geriausios kloties ir naudos pavergtos Lietuvos laisvei.

Casa Lira

1926 metais apdovanota aukso medaliu
— Tarptautinėj Parodoj Lietuvoje. —

Visų rūšių pianų taisymas, sustygavimas, naujų darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos. Savininkas
Antanas Dambrauskas.

San José 1015
Tel. 8 36 33.

Religinis Puslapis

Tvarko:
kun. Stanislovas Grigaliūnas

GRĮŽIMAS

Rašąs šiuos žodžius turėjo geros progos pažinti Brazilijos kultūrinį bei religinį gyvenimą. Šiaja proga rūpi religinės mintys.

Vaizdelis. Ne toli Sao Paulo einu vienoje parapijoje (Pa que das Nacoes) klebono pareigas. Toje apylinkėje darbavosi pragarsėjusi katekistė (katekizmo aiškintoja) p. Kristina. Mano akyvaizdoje ji su savo mokiniais kartoja katekizmą sekančiu būdu, kuris klausytojus domina ir įgauna Bažnyčios atstovo patvirtinimą.

— Kunige klebone! Ar tiesa, kad Visogalis Dievo Sūnus yra buvęs žemėje žmogaus pavydale?

— Tiesa.

— Ar taipgi tiesa, kad Dievo Sūnus žemėje gyveno virš trisdešmts metų, tris metus mokino žmones tikėjimo, gydė ligonis, prikeldino mirusius?

— Taip. Visa tai yra daręs, atsakau su pasitenkinimu

— Ar tiesa, kad Dievo Sūnus praneša tikintiesiems savo valią ir ją vykdą gali vadintis Dievo sūnumis?, nedrąsiai klausia p. Kristina, tarsi abejodama. Aš tai džiaugsmingai patvirtinau Ji tęsia toliau,.

— Ar taipgi tiesa, kad Dievo Sūnus pasilieka sielų maistu duonos pavydale?

Tuo pačiu pasitenkinimu pabrėžiu, kad aš esu vienas iš tų laimingųjų, kuris turiu garbės savo rankose laikyti Dievo Sūnų. Visi vaikučiai ir drauge esantieji suaugę klausytojai, džiaugsmingai ploja rankomis. Vieni šaukia: «aš noriu būti kunigu», kiti: «duok man Dievą panešioti» ir t t.

Artinasi rimties momentas,

— Ar tiesa, kad blogi žmonės Dievo Sūnų nužudė?

Visų akys atkreiptos į mane. Aš prislėgtu balsu atsakau: «Taip... Bet darykime atgailą už dievažūdžius ... » Visi drauge ryžtamės prašyti Dievo gailestingumo anų laikų dievažūdžiams ir šių laikų nusidėjeliams. Čia baigiasi vaizdelis.

Gavėnia. Darykime atgailą! «Jei atgailcs nedarysite, visi pražūsite» (Luko 13,3).

«Klysti yra žmogiška, bet pasitaisyti garbinga» — sakė senovės išmintius. Mintimi perlėkime savo gyvenimo klaidas. Jų išsižadėkime, darykime pasiryžimą, prisipažinkime. «Viešpatie, atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame saviems kaltininkams» (Mat. 6,12) ir išgirsime Išganytojo paguodą: «Tavo nuodemės tau atleistos. Eik ir daugiau nebenusidėk». (Jon. 8,11).

Pamaldos

Lietuviškos pamaldos Cerro parapijos bažnyčioje balandžio mėn. bus 14 d. - Verbų sekmadienį ir 21 dn. Velykose. Iš pirmojo sekmadienio pamaldos šį mėnesį perkeliamos į antrąjį, kadangi Verbų sekmadieni įprasta atlikti velykinę išpažintį. Tą dieną šv. mišios bus pusvalandžiu vėliau. Užtat išpažinčių klausimas prasidės 10 val.

LIETUVOS TREMTINIŲ VYSKUPŲ LAIŠKAS

Išverstas ispanų kalbon ir Buenos Aires išleistas brošiūra Lietuvos vyskupų laiškas išsiuntinėtas Pietų Amerikos vyskupams, spaudai ir įžymioms asmenybėms. Autoritetingas ganytojų žodis apie bolševizmo baisybes Lietuvoje, daro didelį įspūdį.

Katalikų spauda praneša, jog daugelis Lietuvos kunigų, gindamiesi nuo žudynių ir išvežimo į Aziją, buvo priversti prisidėti prie patriotinių partizanų.

Bolševikų nužudytų lietuvių vietos, taip dabar pagerbiamos pavergtoje Lietuvoje.

Lietuvos Pasiuntinybė

PIETŲ AMERIKAI

Paieško žemiau išvardintus piliečius:

1. Baronas Antanas iš Naujasodžio.
2. Bruožis Antanas ir Jurgis iš Kiršų.
3. Briedis Kazys iš Panevėžio apskr.
4. Kastanauskas.
5. Hazenbeinas Adolfas iš Jokubiškių.
6. Jurgilas Juozas iš Tauragės.
7. Zajančauskas Antanas (Švirikas).
8. Enckaitis Kristupas iš Kidulių.
9. Žvironas Antanas ir Emilija.
10. Gurskiai Liudas ir Elena.
11. Remeikis Antanas iš Mizučių.
12. Angelskienė Marija.
13. Januška (vardo nėra).
14. Balčius Vladas ir Antanina.
15. Bernotas Jonas iš Geidžiūnų.
16. Strungis Juozas iš Pajavonio vals.
17. Liaučiai Augustinas ir Leonas iš Knabikų
18. Erminas Antanas iš Slėdų km.
19. Tamošiūnas Jurgis iš Rukonių km.
20. Vikonis Petras ir Emilija Vikonytė iš Raišių šių km. Žiobiškio v. Rokiškio apskr.
21. Iešmanta Augustas iš Šuklių k. Žaliosios v.
22. Vaičys Vincas iš Bikėnų km.
23. Deglas Jonas ir Petras.
24. Kacai Maušas ir Henechas iš Pandėlio.
25. Aleksiejus Antanas iš Pužų km.
26. Vaičaitytė Ona iš Gelgaudiškių km.
27. Avižienis Kazys iš Sarosčių.
28. Zauerytė Ema iš Žagarės.
29. Sližys Jonas iš Troškūnų.
30. Antanavičius Jonas iš Karanavos,
31. Kaszlaukas Mikolas iš Vilnaus krašto.
32. Pumputis Martynas iš Ziljočių k. Malėtų v.
33. Adomaitytė Paulė ir Valė iš Radviliškio.
34. Dominas Federikas paieško savo giminės.
35. Kiaulinas Alfonsas.
36. Paškauskas Stasys iš Panaterių vls.
37. Venckus Liudas iš Kulupėnų km.
38. Staneika K.
39. Ramašauskas Kazys.
40. Didžiulis Aleksandras.
41. Syvis Vladas ir Marė iš Sakių km.
42. Duklys Balys
43. Simkūnas Kazys.
44. Tomaitės Kazė ir Levutė.
45. Bolskis Vincas.

Viršišvardintieji prašomi kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę smulkesnėms žinioms gauti jos raštinėje, calle Pampa 4174, Buenos Aires, kasdien tarp 10 - 13 valaudos, išskyrus šventadienius.

Pasiuntinybė.

Kas Gi Tas „Specialiai"

Stalino diktatūros garbintojų grupės laikraštėly «Darbas», jūs nuolat randate, ypač iš tarybų Lietuvos rašinėlių, kuriems būtinai prisiuvama uodegutė: «Specialiai Darbui».

Tuose, komunistams būdingo melo ir demagoginio cinizmo «raštuose» daug kalbama apie kultūrą, meną, mokslą, statybą, stachanovietiškus pasiaukojimus ir kitus «socializmo tėvynės stebūklus», bet nieko, nič nieko apie formalų žmonių badavimą, apie produktų kainas, apie tai kiek darbininkas uždirba, koks skirtumas tarp darbininko ir fabriko direktoriaus uždarbio Nieko nerašoma, kad Stalino «genijus» ir mažus kūdikius moka priversti «pasiaukoti», o darbininkės motinos į dieną tegauna tik pusę valandos mažus kūdikius papenėti. Nerasite nė to, jog Stalino «rojuje», 12 valandų stovima eilėj, kad gavus kilą bulvių, kad tenai net muilo nėra ir lietuviai ginkluotų mongolų prižiūrimi «dainuodami» kerta savo miškus, kuriuos «išlaisvintojai» vežasi į Donbas. Nesimato «Darbe» nė «specialiai» parašytų iš «rojaus» laiškų. Juk jei nors šimtoji dalis būtų tiesos ką komunistai mums sako, tai musiškia ir rašytų taip:

«Pas mus Stalino saulė tikrai šildo. Esam sotūs, gerai užbirbam, apsirengę ir laisvi». Bet dabar gaunam laiškų, kuriuose štai kaip namiškiai rašo:

«Gyvi pasilikę pavydim mirusiems. Netikėta mirtimi mirė dėdė, švogeris, tėvas. Tavo brolis kerta valdžios mišką. Iš nakties din go kaimynas Jonas». Trukumas drabužių ir apavo». Ir visi tokie laiškai iš Stalino «herojų išlaisvintos» Lietuvos Bet šito «Darbe» visai nerasi, jis visus sotina tik «kultūra».

Ir kas charakteringa, tai kad tie «specialiai» parašyti «Darbui» rašteliai žodis žodin, raidė raidėn vienodi kaip «Darbe», taip ir «Vilnyje», «Laisvėje, «tarybų Lietuvoje, Vilniuje išeinančiame savaitraštyje «Sovietskaja Litva» ir net latvių bei estų komunistų laikraščiai tą patį, bet su priedu «specialiai».

Ką gi tatai reiškia? Labai paprastai. Visus šituos «specialiai» pagamina Maskvoje NKVD centras ir nuorašus išsiuntinėja savo vergams. Kad apgavus neprotaujančius lietuvius išeivius, Maskvos žvalgybininkai dažnai padeda Paleckio ar kito kokio išsigimėlio pavardę. Ir taip, tikrai «specialiai» eina.

Mūsų «demokratai» šituos «specialiai» gauna per «draugą» Arielkiną. Pirmiau jie gaudavo anglų kalboje, o dabar ispanų.

Tokie tai, «specialiai» «Darbui» okupantų pagaminti raštai mums siulomi už gryną pinigą. Ir reikia labai stebėtis, kad šitie Lietuvos kraugerių talkininkai vis dar randa lietuvių, kurie komunizmo blakėms primoka ir už «Darbo» pastogėj platinamą tručizną ir už brolių kraujo gėrimą Lietuvoje.

Suplunksnis.

Lietuviai Svetimuose Kraštuose

DANIJOS LIETUVIAI

Beveik visi lietuviai pabėgėliai Danijoje, apgyvendinti viename lageryje, būtent Nymindegab, kuris yra ant pat Šiaurės jūros kranto. Čia jie gyvena vokiečių karo metu pastatytose kareivinėse - mūriniuose barakuose. Lagerio administracija yra Danijos Raudonojo Kryžiaus paskirtų asmenų vedama, bet visais kultūriniais tremtinių reikalais rūpinasi pabėgėlių išrinktas Lietuvių Komitetas ir jo paskirti atskirų meno šakų, sporto ir kiti vadovai. Šiuo metu Komitetą sudaro Ap. Sakevičius, dipl. teisininkas, Petras Kaminskas, buvęs gimnazijos mokytojas ir Sarkis buvęs Lietuvos Banko pareigūnas. Tautinį ansamblį (Liaudies dainos, šokiai ir muzika), kuris turi labai didelį pasisekimą ir danų tarpe, veda p-lė Kirvaitytė. Šiaip gana daug meno srityje dirba ne be pasisekimo p. p. Jokūbaitis, Vilimavičienė, Sodaitis ir eilė kitų.

Stovykloje yra savo kooperatyvas ir pradžios mokykla. Mokytojų darbas nėra lengvas, nes trūksta vadovėlių. Veikia anglų ir danų kalbų kursai, ruošiamasi atidaryti šoferių kursai.

Maistu, kuris gaunamas iš Danijos Raudonojo Kryžiaus, nusiskųsti negalima. Jaučiama stoka drabužių, baltinių, avalinės. Darbo ir, reiškia, uždarbio čia gaut negalima, nes danai patys turi gana daug bedarbių.

Gyvenimas čia šiaip nebūtų sunkus, bet kiekvienas nėra tikras dėl savo ryt'ojaus. Kiekvienas atskirai ir visi drauge bijo, tos dienos, kada nors prievarta gali grąžinti į gimtąjį kraštą, kitaip sakant atiduoti į bolševikų nagus. Vargu bau daug iš mūsų išneštų gyvi ir sveiki savo kailį, nekalbant jau apie tai, kad gana didelis nuošimtis pabėgėlių nusižudytų patys čia Danijoje, kad tik nepakliuvus į «išlaisvintojų rojų» Bet manome, kad Visogalis pabėgėlius nuo tos nelaimės apsaugos ir jei mums ir nelemta būtų grįžti į savo tėvynę, laisvą ir nepriklausomą, tai mums bent bus duota galimybė išvykti į užjūrius.

A Zs.

ŠVEDIJOS LIETUVIAI

Nors Švedijoje ir turime dvisavaitinį laikraštį «Svetur», bet toli gražu, dabartiniu metu jis nepatenkina mūsų dvasios norų, todėl prašom siuntinėti mums «Laisvosios Lietuvos» žurnalą.

Per dideles karo baisybių audras Lietuvoje ir Vokietijoje, mažais laiveliais bėgome nuo baisaus komunistinių barbarų siaubo, kurie su savimi nešė mirtį, plėšimus, moterų gėdinimą, vaikų bei senelių žudymą ir kitas neapsakomas baisenybes. Atbėgome į laisvą Švedijos žemę, bet Maskvos budelių kruvinoji ranka ir čia mus norėjo pasiekti. Ištroškę nekaltų žmonių kraujo Kremliaus sadistai pareikalavo, kad Švedijos vyriausybė mus atiduotų jiems parsivežti ir žiauriai nužudyti. Bet lietuvių, latvių ir estų pabėgėlių badavimas iki sąmonės netekimo, švedų spaudos ir visuomenės karštas protestas mus išgelbėjo nuo mirties. Ypatingai daug mums gelbėjo Švedijos dvasininkai, mokslininkai, studentai ir spauda net naktimis rengdami protesto mitingus, telegramomis kreipdamiesi į karalių, o vyskupas Svantesson skubiai išskrido orlaiviu ir į Londoną ieškoti mums užtarimo, gi vyskupas Bjorkquist įsakė visose Švedijos bažnyčiose pamaldas, kad Apveizda atitolintų bolševikų kulkas nuo baltiečių gyvybės. Ir taip aplinkybėms susidarius mes likome neatiduoti raudoniesiems budeliams. Dauguma jau gavome darbus restoranuose, viešbučiuose, pas ūkininkus ir kitur.

Viskas būtų gerai, bet mes gyvename slėgiančioje abejonėje, nes bolševikai mūsų vistiek nepaliks ramybėje. O išvykti už vandenyno vis dar negalim.

Pavydim jums laisvieji broliai ir kartu liūdim, kad ir jūsų tarpe maišosi komunistų, kurie džiaugiasi, kad rusai pavergė Lietuvą ir masinius lietuvių žudymus vadina «išlaisvinimu». Jie dar drįsta net aukų iš jūsų prašyti, reiškia nori, kad jūs primokėtumėt už jūsų tėvų ir giminių nužudymą, už jų turto išplėšimą. Bet saugokitės komunistų, nes kiekvienas komunistas yra Rusijos šnipas ir Lietuvos budelių bendradarbis. Jie stengiasi, kad ir tie laisvi kraštai, kuriuose jūs gyvenate patektų į kruvinus enkavedistų nagus.

M. R.

LIETUVIAI NORVEGIJOJ

Kai gausite šį mano pranešimą, mes gal jau būsime išvykę iš Norvegijos Vokietijon, arba anglų okupuoton Vokietijos zonon. Norvegijos Raudonasis Kryžius pranešė, kad visi būtumėm pasirengę. Pirmiausia išvyksta Svelvik ir Trondheim lietuvių stovyklos, o kiek vėliau visi likę.

Čia gyvenome pakenčiamai. Norvegai buvo mums labai draugiški ir nors patys vokiečių okupacijos smarkiai apiplėšti, tačiau mielai su mumis viskuomi dalinosi. Gyvendami stovyklose nesėdėjome be darbo. Turjėme chorą ir orkestrą, B. Pakšto vadovaujamą, taip pat tautinių šokių trupę J Ramelio vedamą. Darėm koncertus, kuriuos nepaprastai vertino norvegų spauda ir visuomenė.

J. S.

Pavergtoji LIETUVA

L. GIRA PARALIŽUOTAS

Gautos paskutinės žinios iš Lietuvos praneša, kad garsus Lietuvos pardavikas ir dešimts kartų pamainęs savo kailį bei pirmas prisidėjęs prie kruvinųjų okupantų Liudas Gira, paskutinėmis dienomis tapo visiškai su paraližuotas. Teisybės Ranka, pagaliau pasiekė brolių skerdiką ir atejūnų batlaižį, kuris už Judo grašį pardavė Motiną Tėvynę.

ESĄ, KELIAMĖS «SOSTINĖN»

Pranešama, kad į Vilnių susikėlę visi svarbieji, esantieji Lietuvoje, komisariatai.

Lenkų skaičius Vilniuje mažėja, nes pastarieji persikelia gyventi Lenkijon, o jų vieton atsiunčiami iš Rusijos įvairaus plauko rusai, neva valdininkai, instruktoriai ir t. t.

VIS RUSAI.

Sovietų valdžia Lietuvoje nusprendė išleisti Vilniaus miesto istoriją, pabrežiant rusiškos kultūros įtaką į Lietuvos sostinę.

Tikrenybėje gi rusai atvykdavo i Vilnių ne kultūriniais sumetimais, o tik jį apiplėšti ir prisirankioti nelaisvių.

VILNIUJ ATIDARYTS RUSIŠKAS TEATRAS

Ne gana, kad visoje Lietuvoje rodomos tik bolševikiškos propagandos filmos, nesenai iš Maskvos į Vilnių tapo atgabentas rusiškas teatras, o susovietinti Lietuvos teatrai tyčia stumami į primityves sąlygas, kad greičiau užsidarytų

KERTA LIETUVOS MIŠKUS IR VEŽA Į RYTUS

«Tarybų Lietuva» pasigyrė, jog į trejetą mėnesių iškirsta 60.000 kubinių metrų (80.000 kubinių yardų) miško, tai yra 12 nuoš. daugiau negu buvo numatyta. Apgenėti rąstai tapo išvežti į Donbaso anglių kasyklas.

Tuom tarpu Lietuvos miestų ir kaimų žmonės neturi malkų pakurti pečius ir šią žiemą jiem teko gyventi šaltose kaip ledas patalpose

NAUJI KOMISARAI.

Gautomis žiniomis, buvęs kadaise. Lietuvos Vidaus Reikalų komisaras J. Guzevičius pakeistas J Bartašiunu.

Pasikeitimų įvyko ir kituose komisariatuose, pavyzdžiui:
Žemės ūkio komisaru paskirtas - J. Laurinaitis,
Prekybos komisaru - V. Augustinaitis,
Teisingumo komisaru - K. Domaševičius,
Maisto pramonės komisaru - K. Andrijaitis ir
Užsienių Reikalų - P. Rotomskis.

LIETUVOS OPERA.

Pranešama, kad Lietuvos Opera iš Kauno perkelta į Vilnių.

LIŪDNOS ŽINIOS IS LIETUVOS.

Dar ir dabar nauji pabėgėliai iš Lietuvos kartkartėmis pasiekia amerikiečių ir britų valdomas zonas. Jie pasakoja šiurpius dalykus, apie dažnus dingimus iš nakties ištisų šeimų, kurios vienos vietoje žudomos, kitos gabenamos į Sibirą. Lietuvoje nepaprastai išsiplėtę ligos, ypač venerinės, kuriomis prievartaudami apkrečia lietuves moteris nešvarūs sifilitikai raudonarmiečiai.

KOLONIZUOJA RUSAIS

Tarp Vokietijon nacių atvežtųjų rusų šeimų yra ir tokių, kurios buvo atgabentos iš Lietuvos. Tie rusai pasakoja, kad jie i Lietuvą buvo atvežti 1940 - 41 metais, vieton iš vežtųjų Sibiran lietuvių. Rusijos miestų komisarai tiesiog siūlę ištisoms maskolių šeimoms keltis Lietuvon. Dabar okupantai Lietuvoje apgyvendiną daug iš karo tarnybos atleidžiamų raudonarmiečių, kurie pamatę sočią, kultūringą ir švarią Europą, labai pavojingi pasidarė Kremliaus parazitams.

MAINO PAVARDES

Iš Rusijos atkeliami ne tik aukštesni komisarai rusai bei žydai, bet ir visi valdininkai, tik atvykę Lietuvon užimti vietas tuojau privalo sulietuvinti savo pavardes. Pavyzdžiui: Grosman - Didžiulis, Gryzodubov - Miškinis, Antonov - Antanaitis ir taip panašiai. «Lietuviškus» pasus šie kacapai ir žydai atsiveža iš Maskvos jau «gatavus» ir tik pasirašyti teduoda nelaimingam išsigimėliui Paleckiui. Tai daroma dėlto, kad klaidinus užsienio lietuvius ir jiem melavus jog Lietuvoje, girdi «visi komisarai tik lietuviai.

Kaip gyvena ir veikia mūsų broliai Amerikos šiaurėje

SPORTO ĮRANKIAI JAUNIMUI

BALF pradėjo visokio sporto įrankių vajų Amerikos lietuvių tarpe. Surinktieji įrankiai bus pasiųsti lietuvių tremtinių jaunimui įvairiose Europos valstybėse.

AMERIKOS SPAUDA

LAIC praneša, kad didžioji Amerikos arba Hearst spauda paskutiniuoju laiku daug rašo apie žudynes, kankinimus, plėšikavimus, moterų prievartavimus, masinius žmonių deportavimus į Sovietų Rusijos vergų stovyklas ir t.t. Tenai vaizduojama bolševikų priespaudoje gyvenančios Lietuvos baisi tikrovė.

MIRĖ ŽYMUS LIETUVIS

Amerikos lietuviai vėl neteko vieno labai žymaus Lietuvos mylėtojo visuomenininko, poeto rašytojo ir nuoširdaus patrioto. Praėjusių metų pabaigoje, daug metų išklebonavęs Amsterdamo lietuvių parapijoj pasimirė kunigas Juozas Židanavičius. Po savo raštais velionis pasirašinėdavo Seirijų Juozo slapyvardžiu.

WILLIS — KELLY REZOLIUCIJOS

Amerikos lietuvių spauda daug rašo ir ragina, kad kolonijų veikėjai ir šiaip žymesni lietuviai kreiptusi į savo valstijų kongresmanus bei senatorius prašydami balsuoti už Willis - Kelly rezoliucijas. Kaip jau žinoma, organizuotai Amerikos lietuvių visuomenei veikiant, kongresmanas Kelly ir senatorius Willis įnešė Amerikos kongresan bei senatan rezoliucijas, reikalaujančias atstatyti Lietuvos Nepriklausomybę.

ABUDU TOKIU

Amerikos lietuvių laikraščiuose skaitom St. Sfiazdo pastabas, kuriose sakoma:

«Molotovo zauna, kad «tapo atsteigta tarybinės Lietuvos nepriklausomybė» pasako daugiau negu jis norėjo sakyti, butent:

Raudonųjų barbarų smurtą Molotovas vadina nepriklausomybe!

Tai bandito logika: užpuolei žmogų, atėmei jo turtą ir sakyk: «tu dabar esi nepriklausomas ir laisvas»! Reiškia, laisvas nuo visko, ką turėjai. O kad plėšiamieji nesiprie šintų, Stalino gramafonas giriasi, kad Rusija turės ir atominę jėgą ir daug kitų dalykų.

Bet tą patį sakė ir bolševikų pusbroliai naciai. Naciai vienok dingo. Ar nesusilauks to paties ir bolševikai.

ĮSILEIS TREMTINIUS

Amerikos prezidentas H. Truman išleido instrukcijas, kuriose nurodo, kad bus leis ta pabėgėliams iš Europos atvykti į šią šalį. Ypač bus bandoma įsileisti našlaičius.

Visas pabėgėlių įsileidimas eis pagal emigracijos įstatymus. Tikimasi išduoti 3900 vizų per mėnesį.

SVARBI ĮSTAIGA

Šituo tragingu mūsų tautai metu ypatingai didelius darbus ir svarbius uždavinius atlieka, pačių Amerikos lietuvių pastangomis organizuotas ir užlaikomas, «Lithuanian American Information Center» Naujorke. Šis informacijų centras leidžia Lietuvos laisvės reikalą ginančias knygas ir brošiūras lietuvių bei anglų kalba, teikia informacijas spaudai ir palaiko kontaktą tarp lietuvių išsiblaškiusių po platų pasaulį. Jame dirba savo darbe patyrę ir pasišventę Amerikos lietuviai. Per šį centrą, daugelis pabėgusių nuo bolševikų siaubo lietuvių susirado savo gimines kaip Siaurės taip ir Pietų Amerikose.

JAU GAUNA PARAMĄ

Bendro Amerikos Lietuvių Fondo surinktą ir dar renkamą paramą lietuviams trem tiniams drabužiais, avalinė. vaistais, maistu ir kitomis reikmenimis, nežiūrint susisiekimo priemonių sunkumo, įvairiose Europos šalyse prisiglaudę lietuviai tremtiniai gauna.

UŽSISAKO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIUS

Tautiškus Amerikos lietuvių laikraščius pradėjo užsiprenumeruoti oficialės okupuotos Lietuvos įstaigos. Adresus paduoda rusų kal boje. Tai tau ir nepriklausoma Lietuva, kaip mums komunistai aiškina. Su kruvinųjų enka vedistų užsakymais reikia apsižiūrėt, nes tai daroma šnipinėjimo tikslais.

Dėdės Bruno Kampelis

STALINCKI STEBŪKLAI

Komsenuolė: — Žinotum kumute, tai Stalino genijus visūr stebūklingai veikia Antai, draugui Ničevo Neznaju gimė sūnus, bet žinotum, koks gražus, koks išmintingas, koks idealistas. Jam tuojau ir vardą davė «Oktiabrio Revoliucija».

Marfuška: — Tai kiek jis amžiaus turi, drauge Durakova?

Komsenuolė: — Matote, jis gimė negyvas.

———

Raudonarmietis: (Atėmęs iš lietuvio mėsai malti mašinėlę sako savo draugui): — Radau modernią buržujų katerinką. Dabar kareivinėse darysime šokius ir koncertus.

Draugas: — Na, tai tuojau užgrokime kozačok. Senai bešokome

Raudonarmietis: — Nu, tak pasuk draugas.

Antrasis raudonarmietis suka iki suprakaitavimo, bet negaudami balso ima tikrinti ir pastebėję mėsos likučius abu surinka:

— Tak vot, iš kur buržujai gauna mėsą! Netikėtai tapsime sovietų didvyriais, tik tuojau neškime pulko štabui, o tas persiųs tarybų mokslų akademijai ir kai tenai ištirs, tai Stalino genijus tuojau mėsos korteles panaikins.

———

Argentinos lietuviškai kalbančių stalincų gazieta 7 nr. rašo, kad K Norkus viena ranka rašydamas alabansas sovietams, kita ranka daręs «vertimus» dėl «Secc ón especial». Kiek už šį patarnavimą «draugas» Norkus gauna nepranešama, tik pažymima, kad dėl to daugelis patekę į kalėjimus ir stovyklas.

Tai tau ir «draugas»!

———

S K E L B I M A S

Nuo rojaus laivo «Totalidiktatūrdžan», šiomis dienomis pabėgo du jūrininkai: draugas Nikifor Oborvancev ir draugas Golodnyj Čistobriukov. Kadangi šitą sarmatą padarė tie patys latrai, kuriuos mes atsivežę į Desgraciados centrą prirydėm, prigirdėm ir buržuiškais cigaretais apdovanojom, o centro pirmininkas laike balio įsakė, kad mūsų raudonosios mergos juos «bovytų», tai dabar draugo Arielkino parėdymu įsakom visiems klasiniai susipratusiems jų ieškoti ir gyvus ar negyvus pristatyti Desgraciados centrui. Pristatęs gaus pirmo laipsnio Rasputino ordiną ir vieną porą maskoliškų vyžų bei gaus įžangą į rojaus laivą su teise pauostyti rusko degu to. Kreiptis sekančiu adresu:

Desgrac'adcentr. Try nulia. Litovsko armeno baškirdružina. Sekcija totalitardiktaturnokrasnoj palki poklonikov.

TRYS BROLIUKAI

Ot, mes trys broliukai,
Dirbam dėl žmonijos.
Tik ot, vieno, mūs broliuko,
Visi žmonės bijos.

Jo dideli ūsai,
Rūko pypkę riestą,
Grobia turtą, plėšia maistą,
«Laisvin» kaimą, miestą.

Ant svetimo turto,
Turi patraukimą —
Jei panešti pats negali,
Krauna į vežimą.

Griebia nuo lentynos,
Kumpį ir kilbasą
Ir palieka savininką,
Pusnuogį ir basą

Kiti du broliukai,
Kartais protestuoja,
Bet jis viską susikrovęs,
Į «rojų» važiuoja.

Ten dūšelės laukia,
Alkanos ir basos —
Nėra šukų, nėra muilo,
Visos galvas kasos.

Vos tiktai pabaigęs,
Šluoti Pabaltijį.
Dabar šluoja net sušilęs,
Visą Vokietiją.

Šitie du broliukai,
Trečiąjį maitino,
Dabar žiūri, kad kaip velniui,
«Ragus» užaugino.

Duktė: — Mamyte, aš nesimaudysiu, nes vištos pro langą žiūri.

Motina: — Kvaila esi, kas gi vištų gėdisi.

Duktė: — Bet kad tarp vištų ir gaidys yra.

Automobilistui, kuris sulaužė žmogui koją, teismas priteisia 1000 pezų.

Automobilistas: — Viešpatie, 1000 pezų už kojos sužeidimą. Tamsta atsimink, kad aš nesu joks milijonierius.

Nukentėjęs: — Gal būt, kad tamsta ir nesi milijonierius, bet tamsta taip pat atsimink jag aš neturiu 1000 kojų, kurias be atodairos galėtum laužyti.

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

- ANDES -

de

Antonio Yankus

ANDES 1257 — TEL. 8-18-05

Moterų ir vyrų rūbų valymas. Visų rūšių skrybelių valymas ir reformos. Kostiumų ir paltų išvertimas. Lietuviams nuolaida.

ADOLFAS KAUŠINIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties teises.

Atlieka:

Visus elektros įrengimus ir pataisymus. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

c. San Josè 1088

Telefonas: -- 8.-79.-56. —

Kaunas

Pieninė ir Alinė

Andriaus Aleknos

c. Bogotá 4001, esq. Bèlgica

CERRO.

Visuomet švieži produktai, ekonomiškos kainos, skubus patarnavimas. Pasitikrinkit.

— LIBRERIA —

ESAS

Geriausių pasaulinių rašytojų knygos. Įvairūs popieriai: kartolinas, celefan ir kt. Rašomieji dalykai ir mokyklų reikmenys. Atvirutės, albumai. Užsakymus siunčiam ir paštu. Priveža tranvijai: 7. 9. 12 ir 61.

Arenal Grande 2535

Tel. — 27753. — Montevideo.

Cesna Radio

Adolfas Cėsna

— Radijo Technikas —

Gamina radijo aparatus ir taiso **senus, rūpestingai ir prieinamomis kainomis. Paduoda** ir išsimokėjimui.

C. San Fructuoso 1827.

Montevideo.

PETRO ir BRONIAUS

Evovlucku

Pieninė — Bar — Almasenas

calle **Berna** 1860,

Villa del Cerro

Telefonas: — 22. 11. 94. —

Kamionai perkraustymui **kiekvienu pareikalavimu**, įvairūs pieno ir kiti **maisto produktai**, vietos bei užsienio **gėrimai.**

PROVISION

Vilnius

Jono ir Onos

Ščesnulevičių

Calle VIZCAYA 4149 esq. **Berna.**

Namų Dažymas Ir Dekoravimas. Jų taisymas. Taip pat pataisau vandentekį, elektros laidus ir k.

JUOZAS VALAIKA

c. Rio de Janeiro 4001, Cerro

Darbas garantuotas. Ekonominės kainos. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

Domés

Lietuviai, nesiduokim išnaudojami! Visais visokių dokumentų sudarymo, bylų bei giminių suradimui, patarimo ir kitais reikalais tik — Laisvosios Lietuvos — Redakcijon kreipkitės. Patarimai ir patarnavimai veltui.

LD 278
1946, Nr.3

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA

— Tel. 22-00-35 —

Visi lietuviai tik čia perka, nes duodama gera prekė, ekonominė kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

GRECIA 3432—CERRO—Tel.: 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis.

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico Aluminio y Herrajes en General.

Sección Mecánica y Estampados.
Matrices de Todas Clases.
Y Para Toda Industria.

Eduardo Jusys

Molinos de Raffo 473.
Teléfono 22-53-05.
MONTEVIDEO

Juozo Čeikaus

Vienintelis, Skubiai Ir Sąžiningai Patarnaująs Kasabos Lietuviams

BARAS — ALMASENAS

Calle 9 Nr. 142. Barrio Casabó.

Visų rūšių maisto produktai, įvairūs gėrimai. Visuomet šaltas alus ir ekonomiškos kainos. Nuolatinė Kasabos lietuvių užeiga.

IMPERIAL

GARINĖ RŪBŲ VALYKLA

Rūbų išvalymas sulig "Duplex" sistema. Šermenų rūbai. Dažymas ir reformavimas skrybelių ir kostiumų. Neįmatomas užadymas skylių bei perplėšimų. Lietuviams nuolaida: tik $1.50 kostiumo išvalymas ir išprosymas.

Centralinis Namas:

Calle EJIDO 1241. Tel. 91-9-10

skyrius ir dirbtuvės:

Avda. BRASIL 3092 MONTEVIDEO

Joyería Oriental

DALMIRO BORSANI

Savininkas

Parduoda laikrodžius, žiedus brangakmenis, fantazijas, aukso išdirbinius su įrašais vardų. Taiso laikrodžius ir papuošalus.

SARANDI 644 - MONTEVIDEO Tel. 8-05 32

Restaurant y Pensión Gran Bretaña

Juozas Ramonas

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvažiuojantiems iš Argentinos. Sveikas valgis. Svarios lovos pavieniam ir erdvūs kambariai šeimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Telefono: 8-39-05